

Sarastus Tapio Hietanen

KUINKA MINUSTA TULI KONSERVATIIVI

Miten liberaali elämäntapa lähes tuhosi minut

Sarastus Tapio Hietanen

KUINKA MINUSTA TULI KONSERVATIIVI

Miten liberaali elämäntapa lähes tuhosi minut

KUINKA MINUSTA TULI KONSERVATIIVI

Miten liberaali elämäntapa lähes tuhosi minut

Sarastus Tapio Hietanen

© 2023 Sarastus Tapio Hietanen

Raamatunkohdissa on käytetty 1933/38-käännöstä, ellei toisin mainittu.
Laulujen sanoituksia on lainattu tekijöiden luvalla.

Kansi ja taitto: Meri Hannikainen

Kannen kuva: Mulina Vesile/Shutterstock

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6061-1

Sisällysluettelo

Esipuhe	1
Napapiirin pohjoispuolella	5
Länsimainen korkeakulttuuri	29
Seitsemän vuoden hiljaisuus	63
Törmäyskurssilla todellisuuden kanssa	89
Ihmeiden aika ei ole ohi	107
Vapaamielinen jumala.....	125
Onko Jumala todella sanonut?.....	141
Gurut keskellämme.....	165
Todellinen korkeakulttuuri.....	185

Esipuhe

Tämä on kirja kasvusta ja muutoksesta – toisin sanoen miehestä, jonka oli pakko kyseenalaistaa kaikki aiemmin oppimansa. Kuten niin monella vuosituhannen vaihteen lapsella, minullakin oli jo nuoresta asti valmiit vastaukset ja vahva mielipide aivan kaikesta. Kaikki menikin aluksi hienosti, kunnes minulle selvisi jotain, jonka joku varttuneempi olisi voinut minulle kertoa: elämällä on paha tapa testata meitä juuria myöten. Se pakottaa meidät joko lukitsemaan bunkkerin ovet sisäpuolelta tai jatkamaan kasvamista.

Myös oma elämäni joutui perustavanlaatuisen ravistelun kohteeksi, eikä minulle jäänyt muuta vaihtoehtoa kuin alkaa etsiä totuutta. Jouduin kohtaamaan oman ylpeyteni ja jääräpäisyyteni matkalla, jossa omat käsitykseni todellisuudesta tulivat perustavanlaatuisesti haastetuiksi. Tätä kirjaa kirjoittaessa olen toivonut, että joku olisi kertonut minulle nämä asiat 20 vuotta sitten.

Jos jo ajattelet tietäväsi elämästä kaiken, sinun ei ole pakko jatkaa lukemista tämän pidemmälle. Uskon, että tämä kirja tulee haastamaan sinua ja käsityksiäsi siitä, millaisena olet oppinut näkemään maailman. Se olisi haastanut 20 vuotta nuorempaa itseäni. Luulen

sen olevan lopulta vain hyvä asia, sillä kukapa ei toisinaan tarvitsisi älyllisiä haasteita ja todellisuutensa kyseenalaistamista. 2000-luvun ihminenhän elää arvioidakseen kaiken uudelleen!

Nykyään saamme lähes päivittäin lukea, miten joku on vapautunut ahdasmielisestä ajattelusta tai uskonnollisesta lahkosta, pois perinteisestä kohti suurempaa vapautta. Eteemme on maalattu uusi uljas maailma, jossa suvaitsevaisuus, vapaa rakkaus, riippumattomuus, yksilöllinen kokemuksellisuus sekä kaikkien uskontojen ykseys näyttäytyvät universaaleina totuuksina, joihin jokaisen ajatellaan uskovan tai joihin jokaisen tulisi uskoa. On olemassa myös toisenlainen suunta, toisenlainen elämäntapa, josta ei puhuta läheskään yhtä paljon. Tämän kaiken keskelle asetan oman tarinani. Teen sen mahdollisimman rehellisesti ja avoimesti lukijaani kohtaan. Toivon sinulle vilpittömästi kaikkea hyvää – vain parasta, suurinta mahdollista totuutta.

Kirjan nimestä

Ennen kuin astumme edemmäs tarinaan, määrittelen mitä tarkoitan sanoilla liberaali ja konservatiivi. Nämä termit aikaansaavat jokaisessa ihmisessä erilaisen reaktion hänen elämäkokemuksistaan riippuen. Poliitikassa konservatiivit asettuvat useimmiten oikeistoon, kun taas liberaalit suuntautuvat vasemmistoon. Latinan sana *conservare* tarkoittaakin jonkin asian säilyttämistä ja ylläpitämistä, aivan kuten suola säilyttää elintarvikkeita tai metsänvartija reser-

vaattiaan. Negatiivisessa mielessä konservativismi voi tarkoittaa äärivanhoillisuutta. Konservatiivi suhtautuu maltillisesti muutokseen, koska hän ei näe kaikkia muutoksia hyödyllisinä, pyrkien säilyttämään ja ylläpitämään perinteisiä instituutioita, kuten esimerkiksi perhettä, uskontoa ja isänmaata. Tässä kirjassa käytettynä konservatiivi-termi tarkoittaa tiettyjen alkuperäisten ja pysyvien asioiden säilyttämistä, esimerkiksi moraalin alueella. Toisaalta se ei tarkoita asioiden toistamista totutun perinteen vuoksi, kuten vaikkapa jyrkän uskonnollisten rituaalien kohdalla.

Latinan sana *liber* tarkoittaa vapaata, itsenäistä, rajoittamatonta, josta mikä ei ole täysin määritellyt tai lopullisesti päättänyt kantaansa. Perinteisesti liberaalin ihmisen on nähty arvostavan yksilönvapautta ja vapaata markkinataloutta. Tänä päivänä moni länsimainen ihminen identifioituu asiaa sen kummemmin miettimättä liberaaliksi, akselilla liberaali-konservatiivi. Moni on valmis arvioimaan uudelleen esimerkiksi hengellisyyteen, seksuaalisuuteen ja päihteisiin liittyvät käsitykset ja hylkäämään perinteiset arvot yksi kerrallaan. Ja niin olin minäkin!

Aloin jo nuorena kyseenalaistaa asioita. Vanhempieni mukaan väitelin jo kolmevuotiaana television uutistenlukijan kanssa. Vaimoni muistaa elävästi, kuinka vastustin vielä 27-vuotiaana yliopisto-opiskelijana pisteiden ja isojen alkukirjainten käyttämistä teksteissä. Mikä oikeus jollain kauan sitten eläneellä ihmisellä on päättää miten minun pitää kirjoittaa lauseeni?! Lukijan onneksi suostuin lopulta käyttämään ennalta sovittuja oikeinkirjoitussääntöjä. (Säilytin silti

vapauden tehdä tekstin sisällöstä oman näköistä!) Tämän kaltainen omapäisyys yhdistettynä loputtomaan uteliaisuuteen johti minut täysin odottamattomaan paikkaan elämässäni. Näiden tosiasioiden keskelle tuon tarinan siitä, kuinka minusta tuli konservatiivi, ja miten liberaali elämäntapa lähes tuhosi minut.

Jos etsit totuutta, voit lopulta löytää myös mukavuuden; Jos etsit mukavuutta, et löydä totuutta, etkä mukavuutta. Vain kauniita sanoja, toiveajattelua ja lopuksi epätoivoa.

C.S.Lewis

Omistettu vilpittömälle totuuden etsijälle.

Napapiirin pohjoispuolella

Kautta maailman, kaikkialla missä lappalaisten nimi tunnetaan, on vanhastaan vallinnut käsitys, että he ovat taikuutta ja noituutta kovasti harjoittava kansa. - - He taitavat niin mahtavia loitsuja, että he voivat panna laivat pysähtymään kesken matkan. - - Bjarmit [lappalaisten edeltäjät] pystyvät noitumaan ihmisiä, he voivat näet joko katseillaan tai sanoillaan tai muuten loihtien sitoa ihmiset niin, etteivät ne pääse siitä vapaaksi, vaan joutuvat suunniltaan, jopa lopulta menehtyvät. - - Paitsi scritfinnejä vanhat kuvittelivat sinne kynokefaleita [koirankuonolaisia], busioita [härkäreppäitä], troglodydeja [luolaihmiä], pygmejä [kääpiöitä], kyklooppeja [yksisilmäisiä jättejä], vaietakseni nyt himantopodeista, joista olen jo edellä maininnut. Mutta nykyään kukaan ei ole epätietoinen siitä, että koko se alue on lappalaisten asuttama.¹

Johannes Schefferus: Lapponia 1674

¹ Schefferus 1979, 34, 116.

Synnyin joulukuussa 1980 Rovaniemen keskussairaalassa pohjoisella napapiirillä sijaitsevassa arktisessa kaupungissa, keskelle kylmän sodan rajalinjaa: 1400 rajatolppaa erotti meidät kommunismista, joka oli Neuvostoliiton ja Kiinan kansalaisille paljon pohjoisen luontoakin ankarampi instituutio. Kekkonen johti Suomea väkevällä kädellä ja piti vodkanhuuruksilla metsästysretkillä hyvät suhteet toveri Brezneviin. Paavo Väyrynen oli jo silloin ulkoministeri ja Kanadaa johti edellinen Trudeau (liberaalista monarkiasta puheentelien). Yhdysvaltojen presidentiksi oli juuri valittu 69-vuotias entinen elokuvanäyttelijä, irlantilaisen kenkäkauppiaan poika, Ronald Reagan. Syntymäni aikoihin kuoli KFC-pikaruokaketjun perustanut Colonel Sanders. John Lennon oli ammuttu 8 päivää aiemmin New Yorkissa. Saksa oli taas kerran voittanut jalkapallon maailmanmestaruuden.

Pääsimme sairaalasta jouluaattona ja matkustimme perheeni kotikylään Muonioon, 250 kilometriä pohjoiseen keskelle kaamosta ja pakkasta. Joulukuun ja kaikki siihen liittyvä muodostuikin minulle tärkeäksi jo siitä lähtien. Äiti hoiti kotona minua ja veljeäni. Isäni ja ukkini rakensivat taloja, lomakeskuksia ja mastokoppeja tuulisten tuntureiden huipuille. Vapaa-ajalla ukkini hiihti kilpaa maajoukkue-tason hiihtäjien kanssa. Hänen tahdonvoimansa ylitti jopa hänen fyysisen kestäväyytensä. Vielä 47-vuotiaana hän pystyi hiihtämään Kilpisjärven päästä päähän sen vuoden suomenmestarin tahdissa,

² Napapiiri on maapallon pohjoisosassa sijaitseva arktinen alue, jossa aurinko ei laske kesäkuukausina (yötön yö) eikä nouse talvikuukausina (kaamos).

mutta sai tämän seurauksena aivoinfarktin josta ei koskaan täysin toipunut, vaikka kykeni vielä rakentamaan ison talon itselleen. Suvussani oli yrittäjiä, metsätyöläisiä, poromiehiä ja päällysmiehiä. Väkivahvoja pohjoisen miehiä ja heidän tukenaan sitkeitä vaimoja huolehtimassa isosta lapsitokasta.

Äidin puolen sukuni johtaa vanhoihin lappalaissukuihin, johon sekoittui savolaisverta isoukkini Antti Pietikäisen kautta. Anttia kutsuttiin aikanaan jokivarren vahvimaksi mieheksi. Hän syntyi Pohjois-Savossa 1873 ja päästyään Venäjän keisarillisesta armeijasta muutti savottatöihin Muonioon. Väkivahvasta miehestä tehtiin ”kymppimies”, eräänlainen työmaapoliisi, jonka tehtävä oli pitää yllä järjestystä tukki- ja savottamiesten keskuudessa. Kerrotaan, että Antilla oli kotonaan 42 kilon alasin, jota hän nosteli huvikseen ilmaan sen tylsästä päästä. Hän laittoi kuriin korttihuijareita ja savottakämpillä liikkuneita ”räyhääjiä”, jotka huijasivat työmiesten rahat ja estivät näitä nukkumasta. Erään tarinan mukaan hän oli nähnyt kolmena peräkkäisenä yönä unta kolmesta hevosesta ja lähtenyt sen vuoksi vaeltamaan jänkälle. Sieltä hän löysi ja pelasti kolme hevosta, jotka olivat sääskiä paetessaan jääneet jumiin vanhaan aittaan.

Äitini vanhemmat perustivat yhä toimivan lomakylän koskenrantaan. Pappani taisteli vuosikausia Muoniojoen lohikannan vahvistamisen puolesta ja opetti ”turistien tarhaamisen” ohessa Zero-nimisen saksanpaimenkoiran ajamaan silmälasit päässä moottorikelkal-

la.³ Vanhempani olivat ennakoluulottomia yrittäjiä, joiden esimerkin kautta opin tulemaan toimeen hyvin erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa.

Varhaislapsuus pohjoisessa kylässä oli vaatimatonta. Talomme lämmitettiin puilla, ja ulkovessa sijaitsi pihan perällä navetan yläkerrassa. Yhdessä talon huoneista oli vuohia. Kaikki oli yksinkertaista ja rauhallista. Ulkoisen informaation määrä oli olematon. Televisio käsitti kaksi kanavaa ilman kaukosäädintä, ja kaikki ohjelmat loppuivat jo ennen puoltayötä hyvän yön toivotukseen kuuliaisille kansalaisille. Meillä oli ainoastaan lankapuhelin, eikä mitään muuta ”näyttöä” maailman tapahtumiin. Ei öisiä sotapelejä eikä Netflix-maratoneja. Kukaan ei ollut vielä keksinyt kuvata alastomia ”julkkiksia” autiosaarella. Tosi-tv:n sijaan piti tyytyä paikallisiin juoruihin.

Kerran viikossa ilmestyvä Dallas-tv-sarja edusti ainoaa kylän ulkopuolelta tullutta draamaa, muuten senkin suhteen oli oltava omavaraisia. Jo lapsena minulle selvisi, että jokaisessa perheessä oli omat haasteensa ja tragediansa. Usein niiden taustalla oli käsistä riistäytynyt alkoholin käyttö. Muutamassa naapuritalossa jo useampi sukupolvi miehiä oli juonut itsensä kirkkomaan multiin, ja joku perheen pojista oli tulossa kovaa vauhtia perässä. Vuosia myöhemmin Dallas-sarjan pääosaa esittäneen Jr:n, Larry Hagmanin, jälkeläiset

³ Tämän julkkiskoiran kuvia on löytynyt myöhemmin esimerkiksi norjalaisista postikorteista. Youtubesta löytyy *koira nimeltä Zero* -niminen klippi.

paljastivat hänen olleen päivittäin humalassa tai krapulassa koko sarjan teon ajan.

Uutiset tulivat muutaman kerran päivässä ja niiden sisältö oli lähinnä suurvaltapolitiikkaa kylmän sodan teemoista suuren itänaapurin kainalossa tai kaukaisia levottomuuksia maailman toiselta puolelta. Meihin niillä ei ollut vaikutusta. Muumitalon ovia ei tarvinnut ennen globalisaatiota lukita yöksi, ja luuta oven edessä kertoi oliko joku kotona vai ei. Liikuimme paljon luonnossa veljen, serkkujen ja naapurin lasten kanssa. Kesäisin leikimme kymmentä tikkua laudalla ja talvella kaivoimme syviä lumimajoja valtaviin kylän miesten kasaamiin lumikasoihin. Lapsena talvi olikin mukavinta aikaa. Se oli ainoa vuodenaika, joka ei koskaan pettänyt odotuksia ja kesti mittauksesta riippuen 8–10 kuukautta. Talvi ei ollut kesän odotusta, vaan iso osa elämää. Esi-isien rakentamat talot suojasivat meitä hirtäviltä pakkasilta, jotka pitivät pohjoisen kansan jatkuvassa liikkeessä.

Kaamoksen vastapainoksi Lapin pimeitä talvia valaisivat ihmeelliset revontulet, joita entisajan saamelaiset pitivät milloin Jäämerellä liikkuneiden valtavien kettujen (repo) häntien liikkeenä, milloin ihmisille äkäisten ruijantulen haltijoiden sytyttäminä roihuina. Saamelaiset uskoivat, että ärsytettyinä revontulet saattavat tuhota ihmisen. Erityisesti naisten ja lasten piti kulkea katse alas luotuna. Revontulet pitävät suhisevaa ääntä ja niiden uskottiin muuttavan muotoaan vi-

heltämisen seurauksena. Lapsen mielessä tämä teoria vaikutti täysin paikkansa pitävältä aina kun kokeilimme sitä käytännössä.⁴

Lapin kesä oli talven täysi vastakohta: lyhyt mutta valoisa, ja täynnä miljoonia erilaisia pistäviä ja purevia kiusankappaleita. Paarmat ja sääsket tulevat alkukesästä, mäkäräiset ja polttiaiset myöhemmin. Vasta ensimmäiset yöpakkaset syrjäyttävät jälkimmäiset. Näidenkin kanssa opittiin elämään. Pappani heitti puoliksi tosissaan, että ennen vanhaan kaikkein isoimmista sääskistä oli kuivatettu saunajakkaroi-ta, joita sitten myytiin turisteille matkamuistoksi.

Napapiirin pohjoispuolella on kesällä yötön yö, jolloin aurinko ei kesäkuukausina laskeudu kertaakaan horisontin taakse. Lapin lapsil-le kesä oli kuin kaukainen ihastus, se pysyi aina etäisenä ja myytti-senä. Emme varsinaisesti odottaneet kesää, mutta niinä vuosina kun se saapui, otimme jokaisen lämpimän päivän iloisena vastaan. Naapurikylässä Kilpisjärvellä oli vappuna, ja on vieläkin, talven viimei-set pilkkikilpailut, ja juhannuksena hiihdettiin Saana-tunturin ympä-ryshiihdot. Etelä-Suomessa oli silloin jo täysi kesä. Viimeistään hei-näkuussa rohkaistuimme pulahtamaan viileään rajajokeen. Etelässä ihmiset nauttivat siitä hetkestä kun menevät lämpimään veteen. Pohjoisessa nautitaan siitä, kun tullaan kylmästä vedestä pois.

Kuten muillekin Lapin lapsille, oli luonto minullekin alusta asti tär-keä. Sen valtavat mittasuhteet antoivat lapsuudelle jopa osin myytti-set puitteet. Kolmevuotiaana muutimme isäni rakentamaan rinnetä-

⁴ Paulaharju 1922, 212-213.

Kiehtova tositarina nuoren miehen henkisestä matkasta pohjoisen tuntureilta länsimaisen korkeakulttuurin ytimeen. Mielen hajoaminen ajaa hänet etsimään totuutta syvältä Lapin mystiikasta, samanismista ja idän henkisyydestä. Kirja kuljettaa lukijan Lontoon pimeiden katujen kautta Pohjois-Irlannin muinaishaudoille, Italian vuorille, Tyynenmeren paratiisisaarille sekä kannabiksen ja hiljaisuuden tuomiin mystisiin tajunnantiloihin. Päihteiden, henkisten harjoitteiden ja pyhien kirjojen takaa löytyy odottamaton maailma. Myös historia alkaa näyttäytyä uudessa valossa. Kaikki ei ollutkaan sitä miltä näyttää!

Ylhäällä loistavat miljoonat tähdet ja alhaalla läheisen kylän valot. Jossain kaukana on länsimainen sivilisaatio ja sukulaisten taloja, joihin yhteisön jäsenet menevät pari kertaa vuodessa lomailemaan ja katselemaan televisioita vapaan, mutta ankaran hippielämän vastapainoksi. Istumme yhdessä iltaa, jointin kiertäessä ringissä. Voisin jäädä yhteisöön pidemmäksikin aikaa, mutta sisäinen levottomuuteni pakottaa minut jatkamaan matkaa.

Sarastus Tapio Hietanen on aviomies ja neljän lapsen isä. Koulutukseltaan hän on teologian maisteri ja Bachelor of Theology.

9 789528 060611